

Філософія: посібник для підготовки до іспиту

В учебнике освещены предмет философии, ее основные функции, показано ее роль и значение в жизни общества. Охарактеризованы историю развития философской мысли, ее различные направления и школы. Кратко, доступно и содержательно изложены основные разделы философии: онтология, феноменология, философия развития, эпистемология, методология, социальная философия, антропология, философия истории. Учебник создан на основе курса лекций, прочитанного в Национальном университете «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого».

Для студентов, аспирантов и преподавателей вузов, а также тех, кто интересуется философскими проблемами.

Зміст

Передмова	3
1. Що таке філософія? Предмет і місце філософії у системі світоглядного знання. Основні функції філософії	5
2. Поняття і структура світогляду. Історичні типи світогляду	6
3. Антична філософія: особливості, періодизація та значення для формування європейської культури	7
4. Досократична філософія (мілетська школа, Геракліт, елеати, піфагореїзм)	9
5. Атомістичне тлумачення буття в античній філософії (Левкіп, Демокріт, Епікур)	10
6. Філософія Сократа. Етичний раціоналізм Сократа	11
7. Філософія Платона. Вчення Платона про ідеї	13
8. Філософія Аристотеля: основні ідеї та їх вплив на світову філософію	14
9. Філософія епохи еллінізму (кініки, скептики, стоїки, епікурійці, неоплатоніки)	16
10. Основні проблеми середньовічної християнської філософії та основні етапи її розвитку. Полеміка між реалізмом і номіналізмом	17
11. Філософське вчення Фоми Аквінського, його концепція «подвійної істини»	18
12. Гуманістичний характер та основні напрями філософії епохи Відродження. Основні ідеї епохи Реформації	20
13. Емпіризм та сенсуалізм Нового часу. Проблема наукового методу, вчення про людину і суспільство (Ф. Бекон, Т. Гоббс, Дж. Локк, Дж. Берклі)	21
14. Раціоналізм Нового часу (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц)	22
15. Філософія епохи Просвітництва. Французьке Просвітництво (Ш. Л. Монтеск'є, Вольтер, Ж.-Ж. Руссо)	24
16. Французький матеріалізм XVIII ст. Вчення про матерію, пізнання, людину і суспільство (К. А. Гельвецій, П. Гольбах, Ж. Ламетрі, Д. Дідро)	25
17. Теоретична філософія І. Канта. «Коперніканський переворот» у теорії пізнання	27

18.	Практична філософія І. Канта: етичні та естетичні ідеї, категоричний імператив	28
19.	Г. Гегель, його філософська система і метод	29
20.	Філософія Л. Фейєрбаха, її антропологічний характер	31
21.	Російська філософія ХІХ – початку ХХ ст. Головні риси й особливості	32
22.	Філософія марксизму: передумови виникнення, основні ідеї та їх вплив на світову філософію й соціальну практику	33
23.	Ірраціоналістичний напрям сучасної філософії (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, А. Бергсон)	35
24.	Екзистенційна філософія, її основні ідеї	36
25.	Характерні риси та особливості герменевтики	37
26.	Фрейдизм і неофрейдизм (З. Фрейд, Е. Фромм, К. Юнг, А. Адлер, Г. Маркузе)	39
27.	Позитивізм: характерні риси та основні етапи розвитку	40
28.	Сучасна релігійна філософія: неотомізм, персоналізм, тейярдизм	41
29.	Особливості та головні питання філософської культури Київської Русі	43
30.	Філософія українського Відродження та Просвітництва	44
31.	Філософські погляди Г. С. Сковороди та їх вплив на розвиток вітчизняної філософії	45
32.	Українська філософія ХІХ–ХХІ ст.: основні тенденції та напрями	47
33.	Філософський зміст категорії буття та його головні форми. Типи онтології	48
34.	Філософське вчення про матерію. Властивості та структура матерії	49
35.	Рух як спосіб існування матерії та його форми. Взаємозв'язок основних форм руху	50
36.	Простір і час як форми існування матерії. Загальні та специфічні властивості простору й часу	52
37.	Проблема свідомості у філософії. Різноманітність тлумачень проблеми свідомості у класичній і сучасній філософії	53
38.	Відображення та форми його еволюції. Свідомість як вища форма відображення	54
39.	Біологічні та соціальні передумови походження свідомості	56
40.	Свідоме і несвідоме як основні компоненти психіки. Самосвідомість	57
41.	Структура та функції свідомості	58

42.	Діалектика: її історичні форми та особливості. Об'єктивна і суб'єктивна діалектика	60
43.	Діалектичний принцип загального взаємозв'язку. Види зв'язків та їх характеристика.....	61
44.	Діалектичний принцип розвитку. Співвідношення розвитку, змін і руху	63
45.	Закон єдності і боротьби протилежностей як спосіб розкриття джерел і рушійних сил розвитку	64
46.	Закон взаємного переходу кількісних і якісних змін як спосіб розкриття внутрішнього механізму розвитку.....	65
47.	Закон заперечення заперечення як спосіб розкриття спрямованості розвитку.....	67
48.	Категорії діалектики та їх характеристика. Діалектичний характер парних категорій.....	68
49.	Метафізична концепція розвитку як класична альтернатива діалектики	70
50.	Модифікації метафізичної концепції розвитку (догматизм, релятивізм, софістика, еkleктика).....	71
51.	Сучасні філософські вчення про розвиток (негативна діалектика, «трагічна» діалектика, синергетика)	72
52.	Пізнання як предмет філософського аналізу. Сутність та структура пізнавального процесу	74
53.	Сутність агностицизму та його історичні форми.....	75
54.	Практика як специфічно людський спосіб освоєння світу. Поняття практики. Форми і рівні практичної діяльності. Функції практики	77
55.	Форми чуттєвого пізнання та взаємозв'язок між ними.....	78
56.	Раціональне пізнання, його особливості та форми.....	79
57.	Проблема істини, види істини. Істина і хибність (помилковість). Критерії істини	81
58.	Наукове пізнання, його структура та рівні.....	82
59.	Поняття методу. Класифікація методів наукового пізнання та їх характеристика.....	84
60.	Логіка наукового дослідження та його етапи (факт, проблема, гіпотеза, доказ, теорія).....	85
61.	Філософія суспільства. Розвиток поглядів на суспільство в історії філософії.....	86
62.	Сучасні концепції суспільного розвитку: концепція постіндустріального суспільства.....	88

63. Сучасні концепції суспільного розвитку: концепція інформаційного суспільства.....	89
64. Суспільство як система. Соціальна структура суспільства та її елементи.....	90
65. Поняття соціального інституту. Різновиди соціальних інститутів та їх характеристика.....	92
66. Діяльність як специфічний засіб існування соціального. Основні елементи та сфери соціальної діяльності.....	93
67. Сфери (підсистеми) суспільного життя (економічна, духовна, політична, соціальна).....	94
68. Суспільні закони, їх особливості, класифікація і механізм дії.....	96
69. Проблема розвитку суспільства і динаміки соціальних процесів.....	97
70. Проблема людини в історії філософської думки.....	98
71. Основні концепції походження людини (космічна, релігійна, еволюційна).....	100
72. Основні концепції сутності людини (біологізаторські, соціологізаторські, спірітуалістичні).....	101
73. Антропосоціогенез, його сутність і комплексний характер.....	102
74. Проблема сенсу життя людини. Основні способи обґрунтування сенсу життя.....	104
75. Зміст понять: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Поняття статусу й ролі.....	105
76. Особистість як соціальна характеристика людини, її внутрішня структура, детермінуючі фактори. Типологія особистостей.....	107
77. Проблема свободи і відповідальності людини, їх взаємна обумовленість.....	108
78. Історичні типи взаємовідносин людини і суспільства.....	110
79. Духовне життя суспільства: поняття, сутність, структура.....	111
80. Суспільна свідомість та її структура. Рівні суспільної свідомості. Суспільна психологія та суспільна ідеологія.....	112
81. Форми суспільної свідомості, критерії їх розрізнення і взаємодія.....	114
82. Культура як специфічна соціальна реальність. Структура та функції культури.....	115
83. Східна і західна моделі культури, їх характерні риси і взаємовпливи.....	117
84. Предмет, структура та функції філософії історії.....	118
85. Сучасні напрями філософії історії (онтологічний, гносеологічний, аксіологічний, технократичний).....	119

86. Формацийний підхід до розуміння історії як варіант моністичного тлумачення історичного процесу	121
87. Цивілізаційний підхід до розуміння історії. Концепції локальних цивілізацій (М. Данилевський, О. Шпенглер, А. Тойнбі): сутність та особливості	122
88. Проблема сенсу історії (К. Ясперс, Ф. Фукуяма).....	124
89. Глобальні проблеми сучасності, їх типологія, сутність, взаємозв'язки	125
90. Глобалізація як загальна тенденція сучасної цивілізації.....	126

[Перейти на сайт →](#)